

ÔN TẬP: TIẾNG NÓI CỦA VẠN VẬT
CHUYÊN ĐỀ: TIẾNG NÓI CỦA VẠN VẬT
MÔN: NGỮ VĂN 7

MỤC TIÊU

- ✓ Ôn tập kiến thức văn bản: tri thức về thơ, văn bản *Sang thu*, *Ông Một*, ...
- ✓ Ôn tập kiến thức tiếng Việt: phó từ
- ✓ Ôn tập kiến thức tập làm văn: tập làm thơ 4, 5 chữ; viết đoạn văn cảm nhận bài thơ 4,5 chữ.

I. ÔN TẬP PHẦN VĂN BẢN

1 Tri thức ngữ văn

- Thơ bốn chữ, năm chữ:

+ Thơ bốn chữ là thể thơ mỗi dòng có 4 chữ, thường có nhịp 2/2.

+ Thơ năm chữ là thể thơ mỗi dòng có 5 chữ, thường có nhịp 2/3 hoặc 3/2.

Thơ bốn chữ, năm chữ không hạn chế về số lượng dòng thơ trong một khổ, số khổ thơ trong một bài thơ và thường sử dụng đan xen vần chân với vần lưng.

- Hình ảnh thơ là những chi tiết, cảnh tượng từ thực tế đời sống, được tái hiện bằng ngôn ngữ thơ ca, góp phần diễn tả cảm xúc, suy ngẫm của nhà thơ về thế giới và con người.

- Vần nhịp và vai trò của chúng trong thơ: Vần trong thơ gồm vần chân và vần lưng:

+ Vần chân là vần được gieo vào cuối dòng thơ, nghĩa là các tiếng ở cuối dòng vần với nhau.

+ Vần lưng là vần được gieo ở giữa dòng thơ, nghĩa là tiếng cuối của dòng trên vần với một tiếng nằm ở giữa dòng dưới hoặc các tiếng trong cùng một dòng hiệp vần với nhau.

=> Vần thơ có tác dụng liên kết các dòng thơ, đánh dấu nhịp thơ, tạo nhạc điệu, sự hài hòa, sức âm vang cho thơ, đồng thời làm cho dòng thơ, câu thơ dễ nhớ, dễ thuộc.

+ Nhịp thơ: được thể hiện ở chỗ ngắt chia dòng và câu thơ thành từng vế hoặc ở cách xuống dòng đều đặn mỗi cuối dòng thơ. Nhịp thơ có tác dụng tạo tiết tấu, làm nên nhạc điệu của bài thơ, đồng thời cũng góp phần biểu đạt nội dung thơ.

2 Tổng kết về văn bản

Tên văn bản	Tác giả	Nội dung	Nghệ thuật
Lời của cây	Trần Hữu Thung	+ Câu chuyện về sự trưởng thành của hạt mầm. + Tình cảm trân trọng tự nhiên của tác giả.	- Nghệ thuật: + Thể thơ 4 chữ. + Phép nhân hóa. + Từ láy.

Sang thu	Hữu Thỉnh	- Nội dung: + Cảm nhận tinh tế về vẻ đẹp thiên nhiên của bước chuyển từ hạ sang thu. + Tâm trạng xúc động, suy ngẫm của lòng người trong khoảnh khắc giao mùa.	- Nghệ thuật: + Lời thơ giàu hình ảnh, giàu sức biểu cảm, cảm nhận tinh tế. + Biện pháp tu từ, ngôn ngữ độc đáo, đặc sắc.
Ông Một	Vũ Hùng	Câu chuyện cảm động về chú voi và những con người một mực, thủy chung, nghĩa tình. Thông điệp về cách ứng xử với tự nhiên.	- Nghệ thuật: + Nhân hóa. + Lối kể chuyện sinh động, giàu cảm xúc.
Con chim chiền chiện	Huy Cận	Con người cần giao hòa với thiên nhiên để cảm nhận được vẻ đẹp của thiên nhiên và thu nhận những cảm xúc mà thiên nhiên mang đến cho chúng ta.	Hình ảnh sinh động, hấp dẫn. Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ: so sánh, nhân hóa, ẩn dụ.

II. ÔN TẬP PHẦN TIẾNG VIỆT: Phó từ

- Khái niệm: Phó từ đi kèm danh từ, động từ, tính từ và bổ sung ý nghĩa cho các từ đó.
- Phân loại:
  - + Phó từ đi kèm trước danh từ.
  - + Phó từ đi kèm trước hoặc sau động từ, tính từ.

III. ÔN TẬP PHẦN TẬP LÀM VĂN:

1 Làm thơ 4 chữ hoặc 5 chữ

* Lưu ý:

- Thể hiện cách nhìn, cách cảm nhận,... của người viết về cuộc sống.
- Sử dụng từ ngữ, hình ảnh phù hợp để thể hiện cách nhìn, cảm xúc của bản thân về cuộc sống.
- Sử dụng các biện pháp tu từ phù hợp để tạo nên những liên tưởng độc đáo, thú vị.
- gieo vần, ngắt nhịp một cách hợp lí để làm tăng giá trị biểu đạt của ngôn từ.
- Đặt nhan đề phù hợp với nội dung văn bản.
- Đảm bảo đủ số chữ (bốn chữ hoặc năm chữ) ở các dòng thơ theo yêu cầu của thể loại.

* Quy trình làm thơ

- Bước 1: Trước khi viết:

- + Đọc đề học hỏi.
- + Quan sát để thu nhận ý tưởng và cảm xúc.

- Bước 2: Tìm ý tưởng:

- + Tập trung vào một sự vật, hiện tượng đã để lại cảm xúc, ấn tượng sâu sắc nhất.
- + Liệt kê những ý tưởng, cảm xúc khi quan sát sự vật đó.

- Bước 3: Làm thơ:

- + Lựa chọn và thể hiện những ấn tượng, cảm xúc, gợi tả âm thanh, hình ảnh,... bằng những từ ngữ thích hợp và chính xác.
- + Sử dụng biện pháp tu từ để tăng hiệu quả thể hiện.
- Thay thế từ ngữ đã viết bằng những từ ngữ có vần giống hoặc gần giống.
- + Ngắt nhịp ở vị trí phù hợp.
- + Đọc diễn cảm, lắng nghe xem giọng điệu đã phù hợp chưa.

- Bước 4: Chỉnh sửa và chia sẻ.

2 Viết đoạn văn ghi lại cảm xúc về bài thơ bốn chữ hoặc 5 chữ

- Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết.
  - + Xác định đề tài: vấn đề gì? kiểu vài nào? độ dài?
  - + Thu thập dữ liệu: thông tin gì? tìm ở đâu?
- Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý.
  - + Tìm ý: Đọc, cảm nhận, xác định các yếu tố nội dung và hình thức độc đáo, cảm xúc của em.
  - + Lập dàn ý: mở, thân, kết.
- Bước 3: Viết đoạn: viết hoàn chỉnh theo dàn ý đã lập, đảm bảo yêu cầu về hình thức và nội dung.
- Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa:
  - + Xem lại và chỉnh sửa theo bảng kiểm.
  - + Rút kinh nghiệm sau khi viết và áp dụng trong những lần sau.